

PSIHOFIZIČKE OSOBINE DECE PREDŠKOLSKOG UZRASTA

- ▶ METODIKA TRADICIONALNE IGRE
- ▶ Dr Kristina Planjanin-Simić

- Da bi vaspitač mogao obavljati značajnu ulogu u vaspitno-obrazovnom radu, neophodno je da se najpre upozna sa najznačajnijim psiho-fizičkim, ali i muzičkim osobinama, glasovnim aparatom deteta, disanjem i impostacijom glasa dece predškolskog deteta.
- Prema tumačenjima savremenih pedagoga (Đurković-Pantelić, 1998) proces individualnog razvoja odvija se po određenim periodima koji su u međusobnoj vezi. Svaki period zapravo predstavlja stepenicu, specifično povezanu sa prethodnim i sledećim. Prelazi iz perioda u period su neprimetni, što zavisi od nasleđa, društvene sredine, vaspitanja i radne aktivnosti.

Po rođenju deteta, sva čula se veoma brzo razvijaju.

U trećem mesecu dete počinje da razlikuje predmete, radosno reaguje na roditelje, smeje se, maše rukama i pokreće noge. Sva aktivnost deteta ispoljava se kroz igru i u tom smislu značajnu ulogu imaju igračke raznih boja i oblika, a naročito razne zvučne igračke poput zvečki, muzičke kutije i sl.

Već u šestom mesecu pojavljuje se govor- prve reči koje dete najčešće sluša, i koje su najlakše za izgovor.

Kad napuni godinu dana, dete počinje da hoda. Prvi dečiji pokreti su u vidu puzanja na najraznovrsnije načine. Odrasli bi trebali da omoguće i potpomognu prirodni razvoj svih kretanja.

Kad napuni **godinu dana**, dete počinje da hoda. Prvi dečiji pokreti su u vidu puzanja, na najraznovrsnije načine. Odrasli bi trebali da omoguće i potpomognu prirodni razvoj svih kretanja.

U drugoj godini dete interesuju složenije igre koje zahtevaju umnu razvijenost (igre kockicama, baratanje, sklapanje, rasturanje). Tako dete stiče iskustva, razvija maštu, govor i mišljenje. U to vreme, glavni zadatak roditelja i dečijih ustanova, dečijih jaslica i drugih, jesu da se deci obezbede uslovi za normalan razvoj fizičkih i psihičkih funkcija. Planiran režim života, higijenskih navika-spavanja, ishrane, čistog vazduha i igre, od presudnog je značaja za pravilan razvoj deteta.

U predškolsko doba, od navršene treće godine do sedme, dete se snažno razvija pa godišnji rast u visinu je do 8 cm, a u težini dobija od 1 do 2 kg. Uporedo sa brzim rastom okoštavaju i druge kosti i kičma. Zbog plastičnosti grudnog koša u kojem su smešteni važni organi, muskulature i elastičnosti plućnog tkiva od kojih zavisi kvalitet udaha, a naročito telesne vežbe na čistom vazduhu, mogu imati znatan uticaj na razvoj grudi. Potrebno je da dete što više boravi u prirodi. Uporedo sa razvojem grudnog koša povećava se sposobnost za duboko disanje.

Srce deteta u tim godinama lako se uznemiri i njegov rad često podleže aritmiji.

Osećanja predškolskog deteta su nestabilna i izazivaju promenljive reakcije. Deca brzo prelaze iz jednog raspoloženja u drugo, i brzo se zamaraju. Životno iskustvo deteta nije dovoljno da bi moglo izdvajati bitno od nebitnog. Ono sve gleda u celini. Vaspitanjem dete stiče sposobnost percepcija razumnih veza i odnosa između stvari i pojava.

Dečija pažnja i aktivnost veoma su zavisne od različitih uticaja, nestabilne su i površne. Postepeno, naročito posle pete godine, primećuju se veći porast i koncentracija pažnje. Na razvijanje namerne pažnje najviše utiče igra, zbog čega je potrebna raznovrsnost, emocionalna povezanost i kratkoća nastavnog plana.

Dete lako pamti ono što ga interesuje i privlači. Od neodređenog i kratkoročnog pamćenja postepeno se razvija trajnije i do izvesne mere namerno pamćenje.

Dete se u ovom uzrastu može skoncentrisati na desetak minuta rada, igre učenja koji ga interesuju. Deca su podložna sugestiji i sklonosti oponašanja drugih

Psihički život predškolskog deteta pretežno je ispunjen maštom koja se naročito ispoljava u dečijim igrama. Čitav predškolski period karakterističan je po veoma izraženoj plastičnosti i adaptaciji.

Dete lako pamti ono što ga interesuje i privlači. Od neodređenog i kratkoročnog pamćenja postepeno se razvija trajnije i do izvesne mere namerno pamćenje.

Dete se u ovom uzrastu može skoncentrisati na desetak minuta rada, igre učenja koji ga interesuju. Deca su podložna sugestiji i sklonosti oponašanja drugih.

Psihički život predškolskog deteta pretežno je ispunjen maštom koja se naročito ispoljava u dečijim igrama. Čitav predškolski period karakterističan je po veoma izraženoj plastičnosti i adaptaciji.

Razumljivo je da pojedini psihički i telesni procesi nisu izdvojeni i ne razvijaju se svaki za sebe. Njihov razvoj odvija se u okviru jedinstvene celine i zavise od nasleđa, društvene sredine, vaspitanja i radne aktivnosti.